

విదానవాచసపతి । విదానవాచసపతి । అగ్నిహోత్రవే దశహోతుః ।
 విదానమ్ । దక్షశ్రుగణమాసా చతుర్హోతుః । వాతుమా-
 న్యాని పంచహోతుః । ప్రశుబ్ధవృక్షాతుః । స్వామ్యాధ్వరశ్చైత్ర-
 హోతుః । ప్రతర్జ్వ చతుర్హోతృగాన్నిదానమ్ । య ప్రసజేద-
 విదానవాచసపతి ॥ 23 ॥

అందునిచ్చు తం ప్రాయుష్క పశ్చహాతాంతం ప్ర యుజ్జిత
జాతైశ్చ తిష్ఠతి క్షిప్రదశహాతున్మదానగం సప్త చ ॥ ౧౧ ॥

ప్రజాపతిరకామయత ప్రజాస్పృజైవేతి ప్రజాపతిరకా.
మయత దశపూర్ణమూనా స్పృజైవేతి ప్రజాపతిరకామయత ప్ర
జామేవేతి పఠపపు త్రివృతం ప్రజాపతిరకామయత దశహణా.
తారం తేన దశధాఽఽత్సాన్దేవా వై నరుణమన్తో వై ప్రజాప.
తిస్తాస్సస్థాస్సమగ్నివ్యన్దేవా వై చతుర్హణాత్మభిరిద నా అగ్రే
ప్రజాపతిర్ద్వీప్రజాపతిరకామయత బ్రహ్మోభూయానేకాదశ॥౧౧॥

ప్రజాపతిర్హస్య ప్రజాపతిరకామయతానమైవైత
 వా ఇయమృషీ పన్నతైశ్చానాజ్యోతిర్యదస్మిన్నాదిత్యే సవ-
 త్కౌతుప్సప్తహతార్చనైసప్తతిః ॥ 23 ॥ ప్రజాపతిరకామయత
 నివనవాన్మనతి ॥ నాదిః ఓమ్ ॥

తృతీయప్రపాఠకః

హరిః ఓమ్ ॥ బ్రహ్మనాదో వదన్తి । జ్ఞాతుకహాత్య-
జ్ఞాతుకహాత్యర్థమితి । యదేనైమ చక్షుర్హవనాకారః । శే

నై చతుర్ హేనాతారః । తస్మాచ్ఛతృక్ హేనాతార ఉచ్యతే । తచ్ఛతృ-
 క హేనాత్మగాఙ్మతృక్ హేనాత్మత్వమ్ । ఖామూ నై చతుర్ హేనాతా ।
 అగ్నిః పృథ్వీ హేనాతా । ధాతా పథ్మాతా । ఇంద్రో వైష్ణవ హేనాతా ॥ ౧ ॥
 ప్రజాపతిర్దేవ హేనాతా । య ఏవం శతృక్ హేనాత్మగాఙ్మత్వేన వేదః । ఋ-
 ణో వైష్ణవః । య ఏమామైవం బుధృతా వేదః । బుధృమాసృవతి । య
 ఏమామైవం క్షాంతి వేదః । కల్పతేజస్వై । య ఏమామైవమామౌరథ-
 వేదః । అయతనవాసృవతి । య ఏమామైవం ప్రతిష్ఠా వేదః ॥ ౨ ॥
 ప్రాణేవ తిష్ఠతి । బ్రహ్మవాదినో వదంతి । దశ హేనాతా చ-
 తుర్ హేనాతా । పృథ్వీ హేనాతా పథ్మాతా సప్త హేనాతా । అథ కస్మా-
 చ్శతృక్ హేనాతార ఉచ్యతే ఇతి । ఇన్ద్రో నై చతుర్ హేనాతా । ఇంద్రో
 ఋణు నై శ్రేష్ఠా దైవతానాముప్రదేశవాత్ । య ఏవమింద్రో శ్రేష్ఠ-
 దైవతానాముప్రదేశనాద్యేదః । వసిష్ఠస్సమానానాం భవతి । తస్మా-
 చ్చేష్ఠమామౌరథం ప్రథమైవాను బుధ్యతే । అయమాగ్ । అ-
 యమవాస్తాదితి । క్షీతికారస్య పూర్వా గచ్ఛతి జనతామాయతః ।
 అథా ఏనం ప్రథమైవాను బుధ్యతే । అయమాగ్ । అయమవా-
 స్తాదితి ॥ ౩ ॥ సప్త హేనాతా ప్రతిష్ఠా వేద బుధ్యతే వట్పు ॥ ౧ ॥

దక్షిణాం ప్రతిగ్రహీష్యన్తస్సప్తదశకృత్యోఽపాన్యాత్ । అ-
 త్మాసమైవ పమిన్త । తేజసే వీర్యాయ । అథో ప్రజాపతిర్దై-
 వాం భూత్వా ప్రతి గృహ్లాతి । అర్కనోఽపాన్యైర్మయద్యేషమాత్రి-
 వ్యక్త్యైరగం సప్తర్షిర్హవరేణ । అగ్నిధౌ జహుమూర్త-

శహాతారమ్ । చతుర్ముఖీతేనాశ్యేన । పురస్తాత్పుర్యక్షమ్ ।
 ప్రస్తాత్పాదామ్ ॥ ౪ ॥ ప్రాగనైవాస్యాపదాసయతి । య-
 త్యహం పునరుప్రశ్నీయమ్ ॥ అగ్నిధ్ర వ్రవ జహుయాద్దశహాతారమ్ ।
 చతుర్ముఖీతేనాశ్యేన । ప్రశ్నాత్ప్రాజానీనమ్ ॥ అన్తరామమవిగ్రహా-
 మ్ । ప్రాగనైవాస్మై కల్పయతి । పాయశ్చిత్తీవాగ్భుతేర్యతుముఖ-
 ఋతుముఖే జహాతి । ఋతూనైవాస్మై కల్పయతి । కల్పనైస్సా-
 ఋతవః ॥ ౫ ॥ వ్రస్తా అస్మాఋతవ ఆ యన్తి । వడ్ధోతానైభూత్వా
 ప్రజాపతిర్విదగ్ం సర్వమస్మత । ప మనోఽస్మత । మనసాఽధి-
 గాయత్రీమస్మత । తద్ధాయత్రీయశ ఆర్చత్ । తామాఽలభత ।
 గాయత్రీయా అధిచన్దాగ్ంస్యస్మత । ఛన్దోభ్యోఽధి సామ । తథా-
 మ యశ ఆర్చత్ । తదాఽలభత ॥ ౬ ॥ సామ్నాఽధి యజాగ్ంస్య-
 స్మత । యజుర్భ్యోఽధి విష్ణుమ్ । తద్విష్ణుయశ ఆర్చత్ । తమాఽ-
 లభత । విష్ణోరభ్యోఽధి సోమమ్ । ఓషధీభ్యోఽధి సోమమ్ । తద్దో-
 మయశ ఆర్చత్ । తమాఽలభత । సామ్నాఽధి ప్రశూనస్మత । ప్రశు-
 భ్యోఽధిస్త్రీమ్ ॥ ౭ ॥ తద్విష్ణుయశ ఆర్చత్ । తదేనన్నాతి ప్రాచ్యవ-
 త । ఇన్ద్ర ఇవ యశస్వీ ధనతి । యప్తవవేద । నైనయశోఽతి ప్ర-
 చ్యవతే । యద్వా ఇదశ్శిశ్చ । తథ్సర్వముత్తాన వ్రవాక్తీర్షసః ప్రత్య-
 గ్మహత్ । తదేనం ప్రతిగృహీతన్నాహీనత్ । యిత్కిశ్చ ప్రతిగృ-
 హీయాత్ । తథ్సర్వముత్తానన్ద్యాక్తీర్షసః ప్రతిగృహ్మత్వ త్యేవ ప్రతి-
 గృహీయాత్ । ఇయద్వా ఉత్తాన ఆక్తీర్షసః । అనయై నైవత్పరీ గృ-
 హ్మతి । నైవగ్ం హీనస్తి । బర్హిషా ప్రతియాద్ధావాశ్యేన వా ।

ప్రతిదైవ్య చక్షూషాం ప్రియం తామ । ప్రి చక్షుర్నైవ తాదామ ప్రత్యే
తి ॥ ౮ ॥ విగ్రహామృతవృక్షాదృత తేజోగ్నిహితాదృత ॥ ౯ ॥

యో వాచిద్యాన్నితరణయత । పరీక్షా వాచిష్టా ము
ష్టిగ్నోతే భవతి । అథ యో విద్యాన్నితరణయత । పరీక్షా విచా
ష్టా ముష్టిగ్నోతే భవతి । ఇతథా నై వృక్ష పుష్టికాదా న్యవరణ
యత । అగ్నిశ్చ పృథివీ త వాయుశ్చైవైవైవై । అగ్నిశ్చ
శ్చ ద్యాశ్చ చప్రేమా । అగ్నిశ్చైవైవైవైవై । ప వాచాప్రమాపు
వ్యత్ ॥ ౧౦ ॥ పృథివీ న్యవరణయత । వాచిద్యాన్నితరణయత ।
వాచిద్యాన్నితరణయత । ప వాచిద్యాన్నితరణయత । అగ్నిశ్చైవైవైవై
యత । తద్వయోభిరపువ్యత్ । అగ్నిశ్చైవైవైవైవై । సర్వశ్చైవై
పువ్యత్ । ద్యాశ్చైవైవైవైవై । ప వాచిద్యాన్నితరణయత । చప్రేమా
న్యవరణయత । ప వాచిద్యాన్నితరణయత । రథానైవైవైవైవై ఋతుభిస్స
వృక్షాదృత ॥ తానైవైవైవైవైవై । యాగంధైవైవైవై ।
య ప్రవవిద్యాన్నితరణయత తరి త ॥ ౧౧ ॥

అపుష్ట్యశ్చైవైవై రపుష్ట్యశ్చైవైవై ॥ ౩ ॥

తస్య వా అగ్నేర హిరణ్య ప్రతిగ్రహయత । అగ్నిమిష్టి
యస్యాప్రమాత్ । తద్దేతేనైవ ప్రత్యగ్నైవైవై । నేత నై వాచ
గ్నిమిష్టియస్యాశ్చైవైవైవై । అగ్నిమిష్టియస్యాశ్చైవైవైవై ।
య ప్రవవిద్యాన్నితరణయత ప్రతిగ్రహయత । అథయోచిద్యాన్నిత
గ్నిమిష్టియస్యాశ్చైవైవైవై । తస్య నై వాచిద్యాన్నితరణయత

వాసః ప్రతిపద్యమామః । తృతీయమిన్ద్రియస్యాపాకామత్ ॥ ౧౧ ॥
 తమేతేనైవ ప్రత్యగ్భూత్ ॥ తేనైవ స తృతీయమిన్ద్రియ-
 స్యాత్సన్నుచాధత్త ॥ తృతీయమిన్ద్రియస్యాత్సన్నుచాధత్తై ॥ య
 ఏవవిద్యానాం ప్రతిగ్భూతి ॥ అథ యోఽవిద్యాపురి-
 గ్భూతి ॥ తృతీయమస్యేన్ద్రియస్యాపాకామతి ॥ తస్యైవై కుద్రస్య
 గాం ప్రతిపద్యమామః ॥ చతుర్థమిన్ద్రియస్యాపాకామత్ ॥ తమే-
 తేనైవ ప్రత్యగ్భూత్ ॥ తేనైవ స చతుర్థమిన్ద్రియస్యాత్సన్నుచా-
 ధత్త ॥ ౧౨ ॥ తమేతేనైవ ప్రత్య-
 గ్భూతి ॥ అథ యోఽవిద్యాపురిగ్భూతి ॥ చతు-
 ర్థమస్యేన్ద్రియస్యాపాకామతి ॥ తస్యైవై వరుణస్యాశ్వం ప్రతిపద్య-
 మామః ॥ పంచమమిన్ద్రియస్యాపాకామత్ ॥ తమేతేనైవ ప్రత్య-
 గ్భూత్ ॥ తేనైవ స పంచమమిన్ద్రియస్యాత్సన్నుచాధత్త ॥ ప-
 చ్చమమిన్ద్రియస్యాత్సన్నుచాధత్తై ॥ య ఏవవిద్యానశ్వో ప్రతి-
 గ్భూతి ॥ ౧౩ ॥ అథ యోఽవిద్యాపురిగ్భూతి ॥ పంచమ-
 మస్యేన్ద్రియస్యాపాకామతి ॥ తస్యైవై ప్రహవశై పురుషం ప్రతి-
 పద్యమామః ॥ షష్ఠమిన్ద్రియస్యాపాకామత్ ॥ తమేతేనైవ ప్రత్య-
 గ్భూత్ ॥ తేనైవ స షష్ఠమిన్ద్రియస్యాత్సన్నుచాధత్త ॥ షష్ఠమిన్ద్రి-
 యస్యాత్సన్నుచాధత్తై ॥ య ఏవవిద్యాన్పురుషం ప్రతిగ్భూతి ॥
 అథ యోఽవిద్యాపురిగ్భూతి ॥ షష్ఠమస్యేన్ద్రియస్యాపాకామతి
 ॥ ౧౪ ॥ తస్యైవై మనోమయం ప్రతిపద్యమామః ॥ షష్ఠమిన్-

స్థియస్యాపాత్రామత్ । తమైతేనైవ ప్రత్యగృహ్యత్ । తేనైవ
 సప్త మమిస్థియస్యాత్మన్ముచాధత్ । సప్తమమిస్థియస్యాత్మన్ము-
 చాధత్ । య ఏవవిద్యాగంస్తల్యం ప్రతి గృహ్యతి । అథ యో-
 జవిద్యాపుతి గృహ్యతి । సప్తమమిస్థియస్యాపాత్రామత్ ।
 తస్య వా ఉత్తానస్యాజ్జీర్ణసన్యాపాత్రాపుతి అగ్రహమ । అష్టమ-
 మిస్థియస్యాపాత్రామత్ ॥ ౧౫ ॥ తదైతేనైవ ప్రత్యగృహ్యత్ ।
 తేనైవ సోఽష్టమమిస్థియస్యాత్మన్ముచాధత్ । అష్టమమిస్థియస్యా-
 త్మన్ముచాధత్ । య ఏవవిద్యాపాత్రాపుతిగృహ్యతి । అథ
 యోజవిద్యాపుతిగృహ్యతి । అష్టమమిస్థియస్యాపాత్రామత్ ।
 యద్యా ఇదజ్జీర్ణం । తథస్యముత్తాన ఏవాజ్జీర్ణం ప్రత్యగృహ్యత్ ।
 తదేనం ప్రతిగృహీతవాహీనత్ । యజ్జీర్ణం ప్రతిగృహీయత్ ।
 తథస్యముత్తానస్వాజ్జీర్ణం ప్రతిగృహ్యత్విత్యేవ ప్రతిగృహీయత్ ।
 ఇయవా ఉత్తాన ఆజ్జీర్ణం । అనయైవైతపుతి గృహ్యతి । నైనగం
 హీనస్తి ॥ ౧౬ ॥

తృతీయమిస్థియస్యాపాత్రామచ్ఛత్రమిస్థి యస్యాత్మన్ము-
 చాధత్వాశ్వం ప్రతిగృహ్యతి సప్తమమిస్థియస్యాపాత్రామత్సప్తమ-
 మిస్థియస్యాపాత్రామత్పుతి గృహీయాచ్ఛత్వాశ్చ చ ॥ ౪ ॥

తస్యవా అగ్నేర్ హిరణ్యగ్ం సామస్య వాసప్తదేతేన దు-
 ద్రస్య గాన్తామైతేన వరుణస్యాశ్వం ప్రహపతే పురుషం మనో-
 జ్ఞైర్జునైర్జునోర్తానస్య తదైతేనాచాద్యదైవ । అర్థం తృతీ-

యమస్తమం రిచ్చత్తుగ్ం తాం కచ్చమగ్ం మత్తగ్ం సప్తగుస్తమ్ ।
తదైతేన ద్యే తామైతేనైకం తమైతేన త్రిణి రిదైతేనైకమ్ ॥

బ్రహ్మనాదిహో వదన్తి । యద్దేశహోతారస్సత్రమాసత ।
కేన తే గృహపతినాఽఽర్ఘ్యవః । కేన ప్రజా అస్మిన్తతి । ప్ర-
జాపతినా వై తేగృహపతినాఽఽర్ఘ్యవః । తేన ప్రజా అస్మిన్త ।
యచ్చతుర్హోతారస్సత్రమాసత । కేన తేగృహపతినాఽఽర్ఘ్య-
వః । కేనాషధీరస్మిన్తతి । సోమేన వై తే గృహపతినాఽఽర్ఘ్య-
వః ॥౧౭॥ తేనాషధీరస్మిన్త । యత్పృథ్వీహోతారస్సత్రమాసత ।
కేన తే గృహపతినాఽఽర్ఘ్యవః । కేనైభ్యా లోకేభ్యోసురాన్వా-
ణుదన్త । కేనైషాం ప్రశూనవృజ్జతేతి । అగ్నినా వై తే గృహపతి-
నాఽఽర్ఘ్యవః । తేనైభ్యా లోకేభ్యోసురాన్వాణుదన్త । తేనైషాం
ప్రశూనవృజ్జత । యద్వడ్హోతారస్సత్రమాసత । కేన తే గృహపతి-
నాఽఽర్ఘ్యవః ॥౧౮॥ కేనతూనకల్పయన్తతి । ధాత్రా వై తే
గృహపతినాఽఽర్ఘ్యవః । కేనతూనకల్పయన్త । యథ్సప్తహో-
తారస్సత్రమాసత । కేన తే గృహపతినాఽఽర్ఘ్యవః । కేనసువరా-
యః । కేనైమాగ్లోకాన్ధస్సమతన్వన్తితి । అర్చ్యమా వై తే గృ-
హపతినాఽఽర్ఘ్యవః । కేన సువరాయః । తేనైమాగ్లోకా-
న్ధస్సమతన్వన్తితి ॥౧౯॥ ఏతే వై దేవా గృహపతయః । తా-
య ఏవవిద్యావ్యా । అప్యన్యస్య గార్హపతే దీప్తితే । అనాన్తర-
మైవ పత్రిగామృగ్నోతి । యో వా అర్చ్యమగ్నవేద । తాసకామా
అపైప్రజా భవన్తి । యజ్ఞో వా అర్చ్యమా । తర్హ్య వహ్నిరితి వై తే

మామూర్యం ప్రశగ్ంవేత్తి । ఆర్యా వప్తరివతి । య ప్రవవే-
 ద ॥ ౨౦ ॥ యద్యా ఇదతి-యై । రత్సర్వైయతుకహాతాః ।
 చతుకహాత్పహ్యైః యజ్ఞో నియతః । స య ప్రవవిద్యా
 వివదేత । అహమేవ భూయో వేద । యశ్చతుకహాత్పాతా వే-
 దేతి । స హ్యేవ భూయో వేద । యశ్చతుకహాత్పాతా వేద ।
 యో వై చతుకహాత్పాతాగ్ం హాత్పాతా వేద । సర్వాసు ప్ర-
 కాసన్మమత్తి ॥ ౨౧ ॥ సర్వా దిశోఽభి జయతి । ప్రకాపతిర్వై
 దశహాత్పాతాగ్ం హాతా । సోమశ్చతుకహాత్పాతాగ్ం హాతా ।
 అగ్నిః పశ్చహాత్పాతాగ్ం హాతా । ధాతా పశ్చహాత్పాతాగ్ం హా-
 తా । అర్వమూ సప్తహాత్పాతాగ్ం హాతా । ప్రతే వై చతుక-
 హాత్పాతాగ్ం హాతాః । తా య ప్రవవేద । సర్వాసు ప్ర-
 కాసన్మమత్తి । సర్వా దిశోఽభి జయతి ॥ ౨౨ ॥ అర్వః సప్తహాత్పా-
 తాగ్ం వై వేదాత్తి సర్వా దిశోఽభి జయతి ॥ ౨౩ ॥

వై తేన సత్రశ్శేన । ప్రకాపతిః ప్రకాసన్మహ్యైః ప్రశగ్ం-
 సత । స హృదయం భూతోశయత్ । ఆర్కా హాత ఇత్యవాయు-
 త్ । ఆరుః ప్రత్యశ్శ్యావ । తా అగ్నిహోత్రేనైవ యజ్ఞక్రి-
 తునాప ప్రకాసన్మమత్తి । తాః కున్దముపాహా । తస్మాదగ్నిహో-
 త్రస్య యజ్ఞక్రితాః । ఏక ఋత్విక్ । చతుష్కల్యోఽహవాయత్ ।
 అగ్నిహోత్రయరాత్రిత్యశ్చన్ద్రీయాః ॥ ౨౩ ॥ తే ప్రత్యశ్శ్యా-
 వ । తే దశశత్రుర్లమాసాహ్యమేవ యజ్ఞక్రితునాప ప్రకాసన్మ-
 మత్తి । త ఉపాహగ్ంశ్చత్యవాయత్ । తస్మాద్దశశత్రుర్లమాసాహ్య-

ర్యజ్ఞక్రోతః । చత్వార ఋత్విః । కృత్వక్రోత్యహ్వయత్ । కృ-
 తప్తః ప్రత్యశ్శగ్వా । తేచాతుమానాన్యైర్వరేక యజ్ఞక్రోతునోప కృ-
 త్యావర్తంత । త ఉపాహ్వాన్లోమ ఛవీం మాగ్ధంపమన్థి ముజ్జామ్ ।
 తస్మాచ్ఛాతుమానాన్యైర్వక్రోతః । ౨౪ । కృత్వర్త్విః ।
 మ్మట్కృత్వహ్వయత్ । ఋతప్తః ప్రత్యశ్శగ్వా । తే కశుబ్ధ-
 నైవ యజ్ఞక్రోతునోప కృత్యావర్తంత । త ఉపాహ్వాన్ ఛసావాన్తా
 శ్చిక్షమవాన్జం ప్రాగమ్ । తస్మాత్కశుబ్ధస్య యజ్ఞక్రోతః । మద్ధ-
 త్విః । సప్తక్రోత్యహ్వయత్ । హోత్రాః ప్రత్యశ్శగ్వా ।
 తాస్సామ్యనైవాధ్వరేణ యజ్ఞక్రోతునోప కృత్యావర్తంత । ౨౫ ।
 తా ఉపాహ్వాన్ కృత్వ శీర్షాన్యైర్వక్వా । తస్మాన్మోమ్యసాన్యధ్వ-
 రస్య యజ్ఞక్రోతః । సప్త హోత్రాః ప్రాచీర్యమట్యుర్వన్తి ।
 ద్దశక్రోత్యహ్వయత్ । తప్తః ప్రత్యశ్శగ్వా । తత్కర్తృనైవ
 సప్తధ్వరేణ సర్వైర్యజ్ఞక్రోతుభిరుప కృత్యావర్తంత । తధ్వరమా-
 త్నానమపరివర్తన్ముపాహ్వాత్ । తస్మాన్మధ్వధ్వరే సర్వ యజ్ఞక్రో-
 తనోపరుధ్వన్తి । తస్మాద్దశహోత్రా చతుర్ హోత్రా । పంచహో-
 త్రా మడ్ధాత్రా సప్తహోత్రా । ఏకహోత్రే బ్రహ్మం హరన్తి । హర-
 న్త్యస్తే ప్రజా బలిమ్ । ఐవమప్రతిభ్యారణ్ణచ్చతి । యస్తవవేద ।
 ॥ ౨౬ ॥ చన్ద్రమాశ్చాతుమానాన్యైర్వక్రోతః రధ్వరేణ య-
 జ్ఞక్రోతునోప కృత్యావర్తంత సప్తహోత్రా చత్వారి చ । ౨౭ ।
 ప్రజాపతిః పురుషమస్పశర । సోఽగ్నిరబ్రవీత్ । మమాయ-
 మన్నమస్త్వితి । సోఽలిభత్ । సర్వవేద మూఽయం ప్రధ్యక్షతి । ౨౮

Processed by FREE version of STOIK
Mobile Doc Scanner from www.stoik.com

ప్రజాపతిరకామయత ప్రజాయేమేతి । సతపాఠవ్యత హి-
 ప్రావధవత్ । స వాఠిశ్శ్యాహోధవత్ । తస్మాత్తస్మిన్విర్భవత్ ।
 వాఠి పతిశ్శ్యావా ధవతి । స వ్రజాయమాన్లో గర్భగాతామ్యత్ । స
 తాప్తాక్షస్థశ్శ్యాహోధవత్ । తస్మాత్తాప్తాక్షస్థశ్శ్యావా ధవతి ।
 తస్మానుజైవాతీవత్ ॥ 30 ॥ తేనానునానురావప్సర । తద-
 నురాగామసురత్వమ్ । య ఏవమనురాగామసురత్వవేద । అను-
 మానైవ ధవతి । నైవమసురజహతి । సానురాన్భృష్ట్యా పితేవా-
 మవ్యత । తదను పితౄవప్సర । తత్పితౄగాం పితౄత్వమ్ । య
 ఏవం పితౄగాం పితౄత్వవేద । పితేన్ద్రేన స్వాహా ధవతి ॥ 31 ॥
 యస్త్యస్య పితరో వాపమ్ । స పితౄన్భృష్ట్యానువస్యత్ । తద-
 ను మనుష్యావప్సర । తస్మనుష్యాగాం మనుష్యత్వమ్ । య ఏవం
 మనుష్యాగాం మనుష్యత్వవేద । మనస్వ్యేవ ధవతి । నైన్దం మ-
 నుజహతి । తస్మై మనుష్యాన్భృష్టసృజానాయ । దివా దేవత్రాధవ-
 త్ । తదను దేవావప్సర । తద్దేవానాన్దేవత్వమ్ । య ఏవన్దే-
 వానాన్దేవత్వవేద । దివా హైవాస్య దేవత్రా ధవతి । తాని వా
 ఏతాని చ త్వార్యమృగేఽసి । దేవా మనుష్యాః పితరోనురా । తే-
 శు సర్వైశ్చమృగైః సభ ఇవ ధవతి । య ఏవవేద ॥ 33 ॥

అక్షిన్భృష్ట్యాం ధవతి దేవావప్సర సప్త చ ॥ ౩౨ ॥

బ్రహ్మవాదినో వదన్తి । యో వా ఇనువిద్యాత్ । యతో-
 యం పవతే । యదన్తి పవతే । యదిథి సుంపవతే । సర్వమాయురియా-
 త్ । స పురాఽయన్త । ప్ర మీయేత । క్షుమాన్భృష్టాత్ । ద్విజైః

ప్రజామ్ । యో వా ఇమవేద ॥ 34 ॥ యజ్ఞోఽయం పవతే ।
 యజ్ఞి పవతే । యజ్ఞి సంపవతే । స పురాఽఽయం
 మ । ప్ర మీయతే । ప్రస్తుమాస్యవతి । విస్తతే ప్రజామ్ । అద్యః ప-
 వతే । అహోఽభి పవతే । అహోఽభి సంపవతే ॥ 35 ॥ అహ్యాః పవతే ।
 ఇమామభి పవతే । ఇమామభి సంపవతే । అగ్నేః పవతే । అగ్నిమ-
 భి పవతే । అగ్నిమభి సం పవతే । అస్తరిహృత్పవతే । అస్తరిమ-
 భి పవతే । అస్తరిమభి సం పవతే । అదిత్యాత్పవతే ॥ 36 ॥
 అదిత్యమభి పవతే । అదిత్యమభి సం పవతే । ద్యౌః పవతే । దివమ-
 భి పవతే । దివమభి సం పవతే । దిగ్యౌః పవతే । దిశోఽభి పవతే ।
 దిశోఽభి సంపవతే । స యత్పురస్తాద్వాతి । ప్రాగ వైవ భూత్వా పురస్తా-
 ద్వాతి ॥ 37 ॥ తస్మా త్పురస్తాద్వాస్తమ్ । సర్వాః ప్రజాః ప్రతి నన్ద-
 న్తి । ప్రాణో హి ప్రియః ప్రజానామ్ । ప్రాగ ఇవ ప్రియః ప్ర-
 జానాం భవతి । య వైవవేద । స వా వైవ ప్రాగ వైవ । అథ య-
 ద్ద్యౌగ్ధతో వాతి । మాతరిశ్చైవ భూత్వా ద్ద్యౌగ్ధతో వాతి । తస్మాద్ద-
 యౌగ్ధో వాస్తన్విద్యాత్ । సర్వా దిశ ఆవాతి ॥ 38 ॥ సర్వా ది-
 శోఽను వి వాతి । సర్వా దిశోఽను సవాతితి । స వా వైవ మాతరిశ్చైవ
 వ । అథ యత్పశ్చాద్వాతి । పవమాన వైవ భూత్వా పశ్చాద్వాతి ।
 పూతమస్మా ఆహరన్తి । పూతముకహరన్తి । పూతమగ్ధాతి । య
 వైవవేద । స వావైవ పవమాన వైవ ॥ 39 ॥ అథ యదుత్తరతోవా-
 తి । సవితైవ భూత్వోత్తరతో వాతి । సవితైవ స్వానాం భవతి । య
 వైవవేద । స వావైవ సవితైవ । తే య ఏనం పురస్తాదా యస్తముత్తర-

దన్తి । య ఏవాస్య పుస్తాకాస్తాః । తాగంస్తైః పఠ్యన్తి । పుర-
 స్తాదితరాన్వాప్నోత్యసృచన్తే । అథ య ఏనన్దక్షిణాత ఆయన్తముప-
 వదన్తి ॥ ౪౦ ॥ య ఏవాస్య దక్షిణాతః పాస్తాః । తాగంస్తై-
 ష పఠ్యన్తి । దక్షిణాత ఇతరాన్వాప్నోత్యసృచన్తే । అథ య ఏనం ప్రశ్నా-
 ద్దాయన్తముప వదన్తి । య ఏవాస్య ప్రశ్నాత్పాస్తాః । తాగం-
 స్తైః పఠ్యన్తి । ప్రశ్నాదితరాన్వాప్నోత్యసృచన్తే । అథ య ఏనముత్తర-
 త ఆయన్తముప వదన్తి । య ఏవాస్య ఉత్తరతః పాస్తాః । తాగంస్తై-
 ష పఠ్యన్తి ॥ ౪౧ ॥ ఉత్తరత ఇతరాన్వాప్నోత్యసృచన్తే । తస్మాద్దేవ-
 విద్వాన్ । ఏన నృత్యేత్ । ప్రేవ చలెత్ । న్యస్యేవాన్వ్యా రాషేత ।
 మృదాదేదిన । క్రాభదేదిన । శృణ్వాయేతేవ । ఉతమోష వదేయః ।
 ఉత మే పాస్తాన్వచుప వాన్యూతీ । స యాన్దిశేగ్ం సనిమైష్య-
 ఘ్నాన్యత్ । యదా తాన్దిశ్వాతో నాయాత్ । అథ ప్రవేయా-
 త్ । ప్రవా ధావయేత్ । సాతమేవ రద్దితపూర్వధన్ధమభి ప్రచ్య-
 వశే । ఆఽస్య తజ్జనపదం పూర్వా కీర్తిర్గచ్ఛతి । దాన కామా
 అస్మై ప్రజా భవన్తి । య ఏవవేద ॥ ౪౨ ॥ వేద సః పవత ఆ-
 దిత్యాత్పవతే నాత్యా వాగ్దేవ పవమాన ఏన దక్షిణాత ఆయన్తము-
 ప వదన్త్యుత్తరతః పాస్తాన్వస్తాగంస్తైః పఠ్యన్తి త్యజే చ ॥ ౪౩ ॥

ప్రజాపతిస్సామగ్ం రాజానమన్యత । తన్త్రయో వేదా
 అన్యస్పృశ్యన్తా తా వా స్తేఽకురుత । అథ వా సీతా నాన్తి । సామగ్ం
 రాజానన్యకమే । శ్రీధాన్ముస చకమే । సాఽఽ వా వీతరం ప్రజాపతి-
 ముపససార । తగ్ం పఠోవాచ । నమస్తే అస్తు భగవన్ ॥ ఉత త్వాయే

స ॥ ౪౩ ॥ ప్ర త్వా వద్యే । సామంత రాజానామయే । శ్రీ-
 ధాను స కామయత ఇతి । తస్యా ఉపాసా గ్రమలక్ష్మరజ్జుల్యుత్వా
 త్వా । దశ హేనాతారం పురస్తాద్వాన్యభ్యాయ । చతుర్ హేనాతార-
 న్నఖిలైః । పశ్చ హేనాతారం ప్రశ్చాత్ । పద్మాతారముత్తరైః । సప్త
 హేనాతారముపరిష్టాత్ । సమూహైశ్చ పత్నిభిశ్చ ముఖేలైః
 బృత్య ॥ ౪౪ ॥ ఆప్యాధావవా ॥ తాగం హేనాదీశ్చవాచ ।
 ఉప మా వర్తనస్యతి । తగం హేనావాచ । తాగదు హ ఆచఖ్య ।
 సతస్స ఆచఖ్య । యతే వాచావతి । తస్యా ఉపా గ్రా వేదా-
 న్విదవా । తస్మాదుపా ప్రియో తాగమివ హరయన్తే । స యః
 కామయేత ప్రియస్తాన్యమితి ॥ ౪౫ ॥ యవా కామయేత ప్రియ-
 స్తాన్యమితి । తస్మా సతగ్గంథా గ్రమలక్ష్మరజ్జుల్యుత్వా । దశ-
 హేనాతారం పురస్తాద్వాన్యభ్యాయ । చతుర్ హేనాతారన్నఖిలైః ।
 పశ్చ హేనాతారం ప్రశ్చాత్ । పద్మాతారముత్తరైః । సప్త హేనాతార-
 ముపరిష్టాత్ । సమూహైశ్చ పత్నిభిశ్చ ముఖేలైః బృత్య । ఆప్యా-
 ధావవా ॥ ప్రియో హైవ భవతి ॥ ౪౬ ॥

అయాన్యలబ్ధృత్య స్తాన్యమితి భవతి ॥ ౪౭ ॥

బ్రహ్మగ్నస్వదస్యత । తదకామయత । సమూర్తనా వద్య-
 యేతి । ఆత్మన్నాత్మన్నిత్యామస్త్రయత । త స్తేదశమగ్ం ప్రమా-
 తః ప్రత్యశ్చగోత్ । స దశహూతోభవత్ । దశహూతో వా నైవా-
 మైమ । తవా సతస్వశహూతగ్ం సన్తమ్ । దశ హేనాతారా

లోక్తగాకాస్తీష్టట్పు || ౧౧ ||

బ్రహ్మవాదిషః | స్వప్నాయో వా అవిద్యావృత్తి వై
బ్రహ్మవాదిషో యద్వశేనాకారః | ప్రజాపతిర్యజ్ఞం ప్రజాపతిః | పు-
రుషం ప్రజాపతిరకామయత | స తత్సోఽప్రశాన్తబ్రహ్మవాదిషో
యో వా ఇమవిద్యాగ్రప్రజాపతిసంతుక్తం రాజాక్షం బ్రహ్మత్య
వ్యదేకాదశ || ౧౧ ||

బ్రహ్మవాదిషవృత్తి వా జగ్గర్కద్యా ఇదశీకృప్రజాపతి-
రకామయత య ఏవాప్య దక్షాతః | కత్వాశత్ || ౧౦ ||

బ్రహ్మవాదిషో య ఏవనేద ||

|| వారిః ఓమ్ ||

చతుర్థప్రపాఠకః

వారిః ఓమ్ || జప్తో దమూనా అతిధిర్దరోశే | ఇమన్నో య-
జ్ఞముప యాహి విద్యాత్ | విశ్వో అగ్నేఽభిముజో విహత్య | శ్రుతా-
యతామా భర్తా భోజనాని | అగ్నే శర్థ మహతే సాధగాయ | తవ
ద్యుమ్నాన్యత్రమాని సన్తు | సహస్రత్యగ్ం సుయమమా కృణు-
ష్య | శ్రుతాయతామభి తిష్ఠా మహగ్ంసి | అగ్నేయో నోఽభిత్తో
జనః | వృక్షో వాగ్తో జిహ్వగ్ంసతి || ౧ || తాగంస్త్వత్ప్రతమా-
జ్ఞహి | వత్స్వత్ప్రభ్యమా భర | అగ్నే యో నోఽభిదాసతి | సమా-
నో యశ్చ నిష్ప్ర్యః | ఇధ్యస్యేవ ప్రజ్ఞాయతః | మా తస్యాత్సేదీ ||
జ్ఞాప | త్వదిన్ద్రాభిధూరసి | క్షేవో విజ్ఞాతవీర్యః | కృత్వోహ పునః